

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

Temeljem članka 12. stavka 1. i 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti životinja i veterinarskoj djelatnosti ("Narodne novine", br. 52/91, 64/91, 26/93 i 29/94) Ministar poljoprivrede i šumarstva donosi

NAREDBU

O MJERAMA ZAŠTITE ŽIVOTINJA OD ZARAZNIH I NAMETNIČKIH BOLESTI I NJIHOVOM FINANCIRANJU U 1997. GODINI

I. OPĆEE ODREDBE

Zarazne i nametničke bolesti životinja koje se spriječavaju, otkrivaju i suzbijaju provođenjem mjera određenih ovom naredbom, jesu:

1. Bedrenica i šuštavac,
2. Bjesnoća,
3. Bruceloza,
4. Ehinokokoza,
5. Enzootska leukoza goveda,
6. Genitalna kampilobakterioza,
7. Infekciозна anemija kopitara,
8. Klasična svinjska kuga,
9. Kokošiji tifus, puloroza i infekcija sa *Salmonellom enteritidis* i *S. typhimurium*, te ostale salmonelozne infekcije,
10. Leptospiroza,
11. Mastitisi,
12. Mikrosporoza,
13. Miksomatoza i virusna hemoragijska bolest kuniača
14. Newcastleska bolest,
15. Paratuberkuloza,

16. Q-groznica,
17. Trihomonijaza,
18. Trihineloza,
19. Tuberkuloza,
20. Zarazni rinotraheitis goveda - zarazni pustularni vulvovaginitis,
21. Zarazne i nametnièke bolesti pèela,
22. Zarazne i nametnièke bolesti riba i školjaka.

II. IMUNOPROFILAKTIÈKE MJERE

1. Bedrenica i šuštavac

Goveda i ovce vakcinirat æe se protiv bedrenice i šuštavca u zaraženim podruèjima najkasnije do 30. travnja.

Goveda i ovce dopušteno je tjerati na pašu izvan zaraženih podruèja, ako su vakcinirane protiv bedrenice i ako je od vakcinacije prošlo više od 30 dana.

2. Bjesnoæa

Psi stariji od tri mjeseca vakcinirat æe se protiv bjesnoæe na èitavom teritoriju Republike Hrvatske najkasnije do 31. ožujka.

Za vakcinaciju se mogu koristiti samo vakcine od umrtvljenih, visokoimunogenih sojeva virusa bjesnoæe (Flury - LEP) koje su registrirane za vakcinaciju pasa, maèaka, goveda, ovaca, koza i svinja.

Psa koji u tijeku godine dostigne starost od tri mjeseca, odnosno nabavljenog psa koji nije ranije vakciniran, mora se vakcinirati u roku od 14 dana od dana kada je dostigao starost od tri mjeseca, odnosno od dana nabave.

U sluèaju potrebe Ministar poljoprivrede i šumarstva može narediti u pojedinim podruèjima vakcinaciju i drugih životinja protiv bjesnoæe.

3. Klasièna svinjska kuga

Sve svinje starije od 45 dana moraju biti vakcinirane protiv klasiène svinjske kuge, vakcinom pripremljenom od atenuiranog virusa (K-soj), tako da su stalno imune.

Prasad se vakcinira prvi put u dobi od 45 dana, a revakcinira nakon èetiri tjedna.

Na farmama sa cjelovitim proizvodnim ciklusom prasad se vakcinira u skladu s odredbama stavka 1. i 2. ove podtoèke, nazimice i krmaèe prije pripusta, a nerastovi dva puta godišnje.

U razdoblju ožujak-lipanj i rujan-listopad moraju se vakcinirati sve svinje u obiteljskim gospodarstvima. Prinovljeni podmladak, nazimice, krmače i nerastove mora se vakcinirati i izvan označenoga razdoblja.

Svinje koje se izgoni na zajedničku odnosno šumsku ispašu, kao i divlje svinje u ograđenim uzgajalištima, moraju prethodno biti vakcinirane i održavane u stalnom imunitetnom stanju.

U promet se mogu staviti samo imune svinje, odnosno svinje koje su vakcinirane najmanje sedam dana prije stavljanja u promet.

Promet svinja dopušten je samo na stoènim sajmovima, dogonima i drugim otkupnim mjestima koja su pod veterinarsko-sanitarnom kontrolom.

4. Miksomatoza i virusna hemoragijska bolest kuniæa

Sve rasplodne kuniæe, u uzgojima s više od 20 rasplodnih životinja, mora se vakcinirati protiv miksomatoze i virusne hemoragijske bolesti kuniæa u dobi od šest tjedana.

Na izložbe i smotre mogu se otpremati samo imuni kuniæei odnosno kuniæi u kojih je prošlo najmanje 10 dana od dana vakcinacije.

5. Newcastleška bolest

Sva ekstenzivno držana perad vakcinirat æe se protiv newcastleske bolesti dva puta godišnje vakcinom proizvedenom iz soja La Sota okulonazalno ili raspršivanjem vaccine, a u interventnim sluèajevima samo raspršivanjem.

Perad iz prethodnog stavka vakcinirat æe se protiv newcastleske bolesti između 15. svibnja i 30. lipnja prvi put te između 15. listopada i 30. studenog drugi put, a prinovljena perad između navedenih razdoblja.

Perad i pernata divljaè na farmama i svim oblicima intenzivne proizvodnje mora se vakcinirati protiv newcastleske bolesti, tako da bude stalno imuna.

Uspjeh provedene vakcinacije peradi prosuđuje se serološkom pretragom koja je sastavni dio imunoprofilaktičkog postupka.

Imunitet æe se kontrolirati:

- a) u ekstenzivnim uzgojima peradi uzimanjem pet uzoraka na 1.000 vakcinirane peradi;
- b) u intenzivnim uzgojima pretragom 20 uzoraka krvi po jatu.

Veterinarske stanice i držatelji intenzivnih uzgoja peradi, dužni su program vakcinacije dostaviti županijskoj veterinarskoj inspekciji.

III. DIJAGNOSTIÈKE PRETRAGE U SVRHU OTKRIVANJA ZARAZNIH BOLESTI

1. Bruceloza

Na brucelozu se mora serološki pretražiti:

- jedanput godišnje krv svih rasplodnih krava i junica starijih od 12 mjeseci u uzgojima od 5 do 100 grla i krv 20% rasplodnih krava i junica u uzgojima brojnijim od 100 grla;
- jedanput godišnje krv svih krmaèa u uzgojima od 10 do 100 grla, i krv 20% krmaèa u uzgojima brojnijim od 100 grla;
- krv nabavljenih ovaca i koza prije uvođenja u uzgoj;
- dva puta godišnje krv bikova, nerastova, ovnova i jarèeva koji služe za proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje i prirodni pripust, od kojih jedan pregled mora biti prije korištenja za rasplod, pri èemu se krv ovnova mora pretražiti i na *Brucella ovis* infekciju.

U stadima u kojima se utvrdi infekcija *Brucella ovis*, obvezna je pretraga na infekciju *Brucella ovis* svih ovaca u stadu.

Veterinari su dužni dostaviti krv, a po mogućnosti i fetus na laboratorijsku pretragu kod svakog pobaèaja krava i junica, nazimica i krmaèa, ovaca i koza.

2. Enzootska leukoza goveda

Na enzootsku leukozu goveda mora se pretražiti krv rasplodnih goveda starijih od 24 mjeseca u uzgojima brojnijim od 5 grla i krv svih rasplodnih goveda starijih od 6 mjeseci u farmama muznih krava obuhvaèenih Programom mjera za suzbijanje enzootske leukoze goveda.

Krv bikova za proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje i bikova za prirodni pripust pretražuje se dva puta godišnje na enzootsku leukozu goveda.

Rasplodna goveda koja se dovode na izložbe i smotre ili se stavljaju u promet moraju biti pregledana na enzootsku leukozu. Nalaz dijagnostičkog laboratorija ne smije biti stariji od 30 dana.

3. Genitalna kampilobakterioza

Obrisak ili ispirak prepucija bikova za prirodni pripust ili proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje pretražuje se na kampilobakteriozu dva puta godišnje.

Prva pretraga mora se obaviti prije korištenja za pripust odnosno uzimanja sjemena za umjetno osjemenjivanje.

Kod svakog pobaèaja goveda, ovaca i koza veterinari su dužni dostaviti na laboratorijsku pretragu uzorak krvi, a po mogućnosti i pobaèeni fetus.

4. Infekciozna anemija kopitara

Serološka pretraga uzoraka krvi kopitara mora se obaviti:

- dva puta godišnje (sijeèanj, lipanj) kod pravnih osoba koje koriste kopitare za proizvodnju bioloških pripravaka (vakcina, seruma, sjemena za umjetno osjemenjivanje i sl.);

- jednom godišnje najkasnije do 31. listopada u ergelama, pastuharnama, športskim društvima i na šumskim radilištima, kao i u uzgojima s više od deset kopitara zajedno;
- kada se nabavljeno grlo uvodi u uzgoj iz alineje 1. i 2. ovog stavka;
- kod pastuha prije licenciranja;
- kada se kopitari dovode na izložbe, smotre, športska natjecanja i opasivanje u ergele;
- kada se kopitari stavljaju u promet.

Nalaz o negativnoj serološkoj pretrazi za slučajeve iz alineje 4. i 5. prethodnog stavka ne smije biti stariji od 90 dana, a u slučaju iz alineje 6. prethodnog stavka od 30 dana.

Radi utvrđivanja proširenosti bolesti obaviti će se jednokratno vađenje krvi svim kopitarima na oslobođenim područjima županija: Sisačko-moslavačke, Zadarsko-kninske, Ličko-senjske, Splitsko-dalmatinske, Šibenske i Karlovačke.

5. Leptospiroza

Krv bikova, ovnova, jarčeva, nerastova i pastuha, koji služe za proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje i prirodni pripust, serološki se pretražuje na leptospirozu dva puta godišnje.

Veterinari su dužni dostaviti krv na laboratorijsku pretragu kod svakog pobačaja krava, junica, ovaca, koza, svinja i kobila.

6. Mastitisi

Proizvođači mlijeka i proizvoda od mlijeka namijenjenih javnoj potrošnji dužni su dvaput u tijeku godine u razmaku od 6 mjeseci podvrći svaku muznu kravu, kozu i ovcu, pretrazi na poremećenu sekreciju vimena, prema programu Hrvatskog veterinarskog instituta.

Prije stavljanja mlijeka i mliječnih proizvoda u promet za javnu potrošnju proizvođači su dužni podvrći svaku muznu kravu, ovcu i kozu pretrazi na poremećenu sekreciju.

Mlijeko krava, koza i ovaca s poremećenom sekrecijom vimena mora se bakteriološki pretražiti.

7. Mikrosporoza

Psi i mačke koji se otpremaju na izložbe i smotre moraju biti slobodni od mikrosporoze.

Veterinari su dužni prijaviti pojavu mikrosporoze Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva - Upravi za veterinarstvo.

8. Paratuberkuloza

Krv i balega bikova, ovnova i jarčeva koji služe za proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje ili prirodni pripust mora se dva puta godišnje pretražiti na paratuberkulozu.

9. Q-groznica

Kod svakog pobačaja krava i junica, ovaca i koza mora se provesti odgovarajuća laboratorijska pretraga na Q-groznicu.

Zabranjeno je držanje ovaca i koza u dvorištima farmi muznih krava.

10. Kokošji tifus, puloroza i infekcija sa *Salmonellom enteritidis* i *S. typhimurium* te ostale salmonelozne infekcije

Dijagnostičkom postupku brze krvne aglutinacije podliježu sva jata s više od 200 nesilica (konzumna i rasplodna) što se koriste u komercijalne svrhe. Od jata sa 1000 i više nesilica pretražuje se najmanje 100 uzoraka krvi kada jato postigne 30% nesivosti te slijedeći mjesec po 60 uzoraka krvi do kraja proizvodnje. U ostalim jatima pretražuje se krv od 20% nesilica u jatu, a svaki naredni mjesec krv od 10% nesilica do kraja proizvodnje.

Jaja (konzumna i rasplodna) se mogu stavljati u promet ili inkubirati samo ako potječu od jata koja su slobodna od navedenih salmonela, odnosno ako držitelji jata peradi imaju potvrdu o zdravstvenom stanju jata izdanu od ovlaštenog laboratorija.

Držitelji svih vrsta i kategorija peradi čiji su proizvodi namijenjeni javnoj potrošnji dužni su na laboratorijske pretrage dostavljati:

- obriske iz inkubatora i prostorija u kojima su smješteni inkubatori, najmanje jedna kontrola tromjesečno. Pretražuje se 30 obrisaka uzetih s površina. Obriske uzima ovlašteni laboratorij;

- najmanje 30 oplođenih jaja iz kojih se pri inkubiranju nisu izlegli pilići, uginule pilići i mekonij od najmanje 100 pilića;

Kontrolira se svako jato jednom mjesečno a po potrebi i češće;

- jednodnevne pilići uginule tijekom prijevoza od valionice do farme te one što uginu u slijedeća dva dana na farmi. Pretražuje se do 30 lešina;

- lešine peradi (podmladak i nesilice rasplodnih ili konzumnih jaja), najmanje jedna kontrola mjesečno. Uzorkom se smatra jednodnevno uginuće ili najviše 20 lešina po jatu. Bakteriološki treba pretražiti i skupni uzorak izmeta podmlatka u dobi od četiri tjedna te dva tjedna prije početka nesivosti, a kod nesilica jednom tromjesečno, po tri skupna uzorka od najmanje 30 životinja;

- lešine tovnih pilića pretražuju se najranije dva tjedna prije klanja, s tim da se uzorkom smatra dvodnevno uginuće, a najviše 20 lešina po jatu;

- najmanje 30 konzumnih jaja po jatu, jednom mjesečno;

Veterinari su dužni dostaviti krv, a po mogućnosti i pobačeni fetus na laboratorijske pretrage na salmonelozu kod svakog pobačaja kobilica, ovaca i koza.

Tvornice i mješaonice stoène hrane dužne su dostavljati na bakteriološku pretragu u ovlaštenu laboratorij uzorke svih proizvoda životinjskog podrijetla prije pripremanja krmnih smjesa, a jednom mjeseèno uzorke gotovih krmnih smjesa.

11. Trihomonijaza

Bikovi za prirodni pripust ili umjetno osjemenjivanje moraju se prije korištenja laboratorijski pretražiti na trihomonijazu.

Bikovi za prirodni pripust u tijeku korištenja dva puta godišnje se moraju laboratorijski pretražiti na trihomonijazu.

12. Tuberkuloza

Obvezna opæa tuberkulinizacija goveda starijih od šest mjeseci mora se provesti do 30. rujna na podruèjima županija: Lièko-senjske, Istarske, Primorsko-goranske, Zadarsko-kninske, Šibenske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovaèko-neretvanske.

Sva rasplodna goveda u uzgojima brojnijim od deset grla tuberkulinizirati æe se na cijelom teritoriju Republike Hrvatske do 30. rujna.

Sve rasplodne svinje u uzgojima brojnijima od petnaest krmaèa, nazimica i nerastova, tuberkulinizirati æe se na cijelom teritoriju Republike Hrvatske do 31. svibnja.

Za obnovu uzgoja nije dozvoljeno koristiti goveda i svinje koja prethodno nisu tuberkulinizirana.

Ovlaštenu veterinarski inspektori u klaonicama, moraju voditi posebnu evidenciju o svakom utvrðenom sluèaju tuberkuloze goveda i svinja te o nalazu izvijestiti nadležnog veterinarskog inspektora o mjestu podrijetla tuberkulozne životinje.

Patoanatomska dijagnoza mora se potvrditi u ovlaštenom laboratoriju.

13. Zarazni rinotraheitis goveda zarazni pustularni vulvovaginitis (ZRG/ZPV)

Za prirodni pripust i proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje mogu se koristiti samo bikovi koji su dva puta u tijeku godine podvrgnuti klinièkom pregledu i laboratorijskoj pretrazi na ZRG/ZPV.

Ne smiju se oplođivati krave i junice s klinièkim znakovima zaraznog pustularnog vulvovaginitisa.

14. Zarazne i nametnièke bolesti pèela

U promet mogu iæi samo zdrave pèelinje zajednice odnosno one na kojima su provedene nareðene dijagnostièke i preventivne mjere i to:

a) Amerièka i Europska gnjiloæa pèelinjeg legla

U mjestima u kojima je 1996. godine utvrđena američka gnjiloća pèelinjeg legla moraju se tijekom ožujka i travnja pregledati sve pèelinje zajednice u krugu 3 km od žarišta. Svaku sumnju na bolest treba potvrditi laboratorijskom pretragom. Na pretragu se dostavlja komad saća s poklopljenim leglom veličine 10x10 cm omotan u zrakopropusnu ambalažu.

b) Nozemoza

Držatelji pèelinjih zajednica dužni su tijekom siječnja i veljače, a do kraja ožujka u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske, uzeti uzorke zimskih gubitaka pèela i iste dostaviti na laboratorijsku pretragu putem ovlaštenih veterinarskih organizacija.

c) Varooza

Držatelji pèelinjih zajednica dužni su obaviti u proljeće i jesen (ovisno o razvoju pèelinjeg legla) dijagnostičko, a po potrebi i preventivno tretiranje pèelinjih zajednica.

15. Zarazne i nametničke bolesti riba i školjaka

Na svim uzgajalištima i na otvorenim vodama za koje su zadužena športska ribolovna društva, obaviti će se klinički pregledi, uzeti uzorci za laboratorijske pretrage te obaviti laboratorijske pretrage kako slijedi:

a) Na svim uzgajalištima pastrvskih riba:

- u prosincu obaviti će se virusološki pregled matiènog stada kalifornijske pastrve na prisustvo uzročnika zarazne nekroze gušterače i zarazne hematopoetske nekroze. Za laboratorijske pretrage treba uzeti skupne uzorke spolnih produkata od po 5 matica (od 2-5% matiènog stada) te skupni uzorak parenhimatoznih organa;

- u ožujku i travnju obaviti će se virusološke pretrage po 10 skupnih uzoraka parenhimatoznih organa mlađa;

- mjesec dana prije mriješćenja obaviti će se pregled uzoraka krvi matica na prisustvo antitijela za virusnu hemoragičku septikemiju (2-5% matiènog stada);

- kod sumnje na virusnu hemoragičku septikemiju na osnovu kliničkih znakova bolesti, obaviti će se virusološka pretraga skupnih uzoraka parenhimatoznih organa (2-5% populacije).

b) Na svim šaranskim ribnjaèarstvima:

- u proljeće obaviti će se klinički pregled šaranskog mlađa, a po potrebi i virusološka pretraga skupnih uzoraka parenhimatoznih organa radi otkrivanja *R. carpio*, uzročnika proljetne viremije šarana;

- u rujnu treba uzeti uzorke krvi i obaviti serološke pretrage na prisustvo antitijela za virus proljetne viremije šarana.

c) Na svim uzgajalištima školjaka:

- u sluèaju sumnje na bolest treba obaviti citološke pretrage zaraženih organa (škrge, otisci i odresci) na prisustvo uzročnika haplosporidioze;

- najmanje 3 do 4 mjeseca nakon što su školjke nasađene na novo područje ili ako su u zaraženom području prije nasađivanja bile duže od 3 do 4 mjeseca, obaviti æ se histološka pretraga ili citološki pregled krvnih razmaza na prisustvo razvojnih ili odraslih oblika uzročnika bonamioze;

- pri temperaturama višim od 17 0C obaviti æ se citološka ili histološka pretraga organa školjaka na prisustvo uzročnika martelioze;

- pri temperaturama višim od 200C obaviti æ se histološka pretraga organa školjaka na prisustvo uzročnika perkinsoze.

IV. MJERE ZA SPREÈAVANJE NAMETNIÈKIH BOLESTI

1. Ehinokokoza

Prilikom vakcinacije pasa protiv bjesnoæe provesti dehelmintizaciju pasa protiv *Echinococcus granulosus*, sredstvom koje pouzdano ubija zrele i nezrele oblike trakavice.

Radi sprijeèavanja širenja jajašaca obvezno je pse nakon tretiranja držati najmanje 48 sati u ograđenom prostoru i njihove izmetine neškodljivo ukloniti.

Pravne i fizièke osobe, koje se bave klanjem stoke za javnu potrošnju, kao i držitelji stoke koji stoku kolju za vlastitu potrošnju, dužni su radi spreèavanja širenja ehinokokoze odbaène organe zaklane stoke uèiniti neškodljivim preradom u kafilerijama ili prokuhavanjem, odnosno uništiti ih spaljivanjem ili zakapanjem.

2. Trihineloz

U sluèaju pojave trihineloze svinja ili oboljenja ljudi od trihineloze, Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva - Uprava za veterinarstvo može narediti na pojedinim područjima obvezno obavljanje trihineloskopskog pregleda ili drugih metoda otkrivanja tog oboljenja i kod klanja svinja za potrebe vlastitog domaæinstva.

V. ZOOSANITARNE MJERE

1. U cilju djelotvornije zdravstvene zaštite životinja, zaštite zdravlja ljudi, veterinarske zaštite ljudskog okoliša, kao i kod postojanja epizootiološke indikacije, ovlaštene organizacije provoditi æ deratizaciju.

Deratizacija se provodi u životinjskim nastambama i dvorištima, objektima za klanje životinja, preradu, proizvodnju i skladištenje namirnica životinjskog podrijetla i drugim objektima gdje je njeno provođenje od interesa za zdravstvenu zaštitu životinja i oèuvanje zdravstvene ispravnosti životinjskih proizvoda.

Deratizacija se provodi dva puta godišnje, a na poziv građana, pravnih i fizièkih osoba i èešæe.

2. Radi zaštite životinja od zaraznih, nametničkih i drugih opasnih bolesti, držatelji životinja u intenzivnim uzgojima - farmama, dužni su uspostaviti veterinarsko-sanitarni red i to:

- osigurati ekonomska dvorišta i životinjske nastambe od nekontroliranog ulaska i izlaska ljudi, životinja i vozila;
- postaviti i održavati uređaje za dezinfekciju osoba i vozila koja ulaze u ekonomsko dvorište i životinjske nastambe, a radnicima i posjetiteljima osigurati zaštitnu odjeću i obuću;
- pomije i otpaci koji se koriste kao hrana za svinje, moraju se prethodno prokuhati.

VI. OZNAČAVANJE ŽIVOTINJA

1. Označavanje goveda

Goveda starija od dva mjeseca, moraju se označiti propisanom ušnom markicom.

Sva goveda bez obzira na starost, pri stavljanju u unutarnji promet ili za izvoz, moraju biti označena propisanom ušnom markicom.

2. Označavanje ovaca i koza

Ovce i koze te njihov podmladak stariji od 2 mjeseca obvezno se označavaju propisanom ušnom markicom prije stavljanja u unutarnji promet ili za izvoz, kao i otpremanja na ispašu na područje druge epizootiološke jedinice, odnosno na područje nadležnosti druge ovlaštene veterinarske inspekcije.

3. Označavanje svinja

Svinje starije od dva mjeseca, kao i sve svinje koje se stavljaju u unutarnji promet ili za izvoz, bez obzira na starost, moraju biti označene propisanom ušnom markicom.

Iznimno od odredbe stavka 1. ove podtočke, tovne svinje sa svinjogojskih farmi pod selekcijskom kontrolom, namijenjene neposrednom klanju, mogu se u unutarnjem prometu otpremati u registrirane klaonice uz pripadajuću tetovirnu oznaku - šifru farme dodijeljenu od Hrvatskog stočarskog selekcijskog centra. Oznaka se tetovira na uški ili leđima te se obvezno unosi u svjedodžbu o zdravstvenom stanju.

4. Označavanje konja

Svi konji pri stavljanju u unutarnji promet ili izvoz, kao i konji koji se otpremaju na sportske priredbe, izložbe, i sl. moraju biti označeni paljenim žigom brojeane oznake u kopitu ili žigom na koži vrata, sedlišta ili buta, odnosno u prilogu obvezne dokumentacije raspolagati s odgovarajućim dokumentom za konje s detaljnim opisom grla, bojom i svim identifikacijskim znakovima i oznakama, ovjerenim po ovlaštenom veterinarskom inspektoru.

Konji za klanje namijenjeni unutarnjem prometu ili za izvoz, uz propisanu oznaku "S" paljenim žigom u kopitu, mogu biti označeni dlakorezom ili na jedan od načina iz stavka 1. ove podtočke.

Ždrijebad za klanje do starosti 6 mjeseci, pri stavljanju u unutarnji promet ili izvoz, mora biti označena dlakorezom ili drugom propisanom oznakom.

5. Provođenje označavanja životinja

Propisano obvezno označavanje životinja organiziraju ovlašteni veterinarski inspektori, a obavljaju stručne službe veterinarskih stanica.

Propisano obvezno označavanje životinja u objektima specijalizirane stočarske proizvodnje - većim farmama, organiziraju ovlašteni veterinarski inspektori, a obavljaju stručne službe farmi.

Nadzor nad postupkom označavanja životinja obavljaju županijski veterinarski inspektori.

Veterinarske stanice dužne su voditi registar označenih rasplodnih životinja, kao i evidenciju svih ostalih označenih životinja pripadajućeg epizootiološkog područja na propisanim obrascima "Registar označene rasplodne stoke" i "Evidencija označene stoke".

Veterinarske stanice dužne su dokumentaciju iz stavka 4. ove podtočke dostavljati Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva - Upravi za veterinarstvo do 7. (sedmog) dana u mjesecu za proteklo mjesečno razdoblje.

Izdavanje i distribuciju ušnih markica za obvezno označavanje životinja, kao i propisanih obrazaca dokumentacije o označenim životinjama te obradu podataka, obavlja Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva - Uprava za veterinarstvo ili pravna osoba koju ono za to ovlasti.

Ovlaštena pravna osoba vodi središnju Evidenciju označene stoke i Registar označene rasplodne stoke te je dužna Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva - Upravi za veterinarstvo dostavljati mjesečna izvješća o distribuciji ušnih markica i broju označene stoke.

Ušne markice u propisanom obliku za obvezno označavanje životinja može proizvoditi samo proizvođač ovlašten od Ministarstva poljoprivrede i šumarstva - Uprave za veterinarstvo.

Ovlašteni proizvođač ušnih markica dužan je voditi evidenciju o proizvedenim ušnim markicama po vrstama životinja, serijskim brojevima, tekućim brojevima, oznakama županija kao i o isporučnim količinama i nadnevku isporuke ovlaštenoj pravnoj osobi za izdavanje i distribuciju ušnih markica.

Uvezena stoka iz podtočke 1., 2., 3. i 4., ukoliko je tijekom provođenja karantenskih mjera utvrđena zdravom, mora se označiti na propisani način, prije ukidanja i raspuštanja karantene.

Ušnom se markicom označavaju sve životinje u lijevoj uški.

Oznaka ušne markice s brojem županije, slovom serije i tekućim brojem markice (prednji dio), mora se kod goveda nalaziti sa unutarnje strane uške, a kod svinja, ovaca i koza s vanjske strane uške.

6. Životinje pod selekcijskom kontrolom

Od odredbi navedenih podtoèkom 1., 2., 3. i 5. ove toèke izuzimaju se rasplodna goveda, ovce, koze i svinje pod selekcijskom kontrolom oznaèene propisanom ušnom markicom Hrvatskog stoèarskog selekcijskog centra.

Uvezena rasplodna goveda, ovce, koze i svinje, koje se uvode pod selekcijsku kontrolu, moraju biti oznaèena ušnom markicom Hrvatskog stoèarskog selekcijskog centra prije ukidanja i raspuštanja karantene.

Oznaèavanje stoke pod selekcijskom kontrolom vrši struèna služba Hrvatskog stoèarskog selekcijskog centra.

Hrvatski stoèarski selekcijski centar obvezan je, na zahtjev veterinarske inspekcije, omoguæiti žurnu identifikaciju pojedinih grla pod selekcijskom kontrolom.

7. Ušne markice s pripadnim sadržajem

Ušne markice se proizvode u dvije velièine i dva oblika

UŠNA MARKICA ZA GOVEDA - za sve kategorije goveda namijenjuje se ušna markica u donjem dijelu pravokutnog oblika s trokutasto izduženim gornjim dijelom za ovjes i spoj, zaobljenih uglova, dimenzije 49 x 42 mm, u žutoj boji sa sljedeæim oznakama: na licu prednje strane, gore u trokutastom se dijelu navodi dvoznamenkasta brojèana oznaka županije i broj serije (slovo) velièine 7 mm te ispod nje tekuæi peteroznamenkasti broj markice utisnut znakovima crne boje, velièine 10 mm.

Na nalièju prednjeg dijela markice reljefno je istaknuta u boji materijala, oznaka u obliku elipse dimenzija osi 27 x 20 mm s tekstom: "HRVATSKA VETERINARSKA INSPEKCIJA" te oznaka proizvoðaèa.

Na poleđini spojnog kružnog dijela promjera 30 mm utisnuta je crnim znakovima oznaka "HR" i dvoznamenkasta oznaka broja županije velièine znakova od 7 mm.

UŠNA MARKICA ZA SVINJE, OVCE I KOZE - proizvodi se u obliku izduženog pravokutnika zaobljenih uglova sa spojem na jednom kraju u dimenzijama 50 x 16 mm. Spojni dio je kružnog oblika promjera 30 mm.

Na licu prednjeg dijela utisnuta je u crnoj boji oznaka slova serije i tekuæi peteroznamenkasti broj markice velièine znakova 8 mm.

Na nalièju prednjeg dijela markice reljefno je istaknuta u boji materijala, oznaka u obliku elipse dimenzija osi 20 x 12 mm s tekstom: "HRVATSKA VETERINARSKA INSPEKCIJA" te oznaka proizvoðaèa.

Na nalièju spojnog kružnog dijela promjera 30 mm utisnuta je crnim znakovima oznaka "HR" i dvoznamenkasta brojèana oznaka županije velièine znakova od 5 mm.

Ušna markica za SVINJE proizvodi se u žutoj osnovnoj boji materijala.

Ušna markica za OVCE i KOZE proizvodi se u svijetlocrvenoj osnovnoj boji materijala.

Obrasci ušnih markica za pojedine vrste životinja s pripadnim sadržajem i propisani obrasci dokumentacije o obveznom označavanju stoke: "Registar označene rasplodne stoke" (Obrazac br. 1.) i "Evidencija označene stoke" (Obrazac br. 2.), tiskani su uz ovu naredbu i čine njezin sastavni dio.

VII. FINANCIRANJE MJERA

Javne potrebe u zdravstvenoj zaštiti životinja koje se sufinanciraju ili financiraju iz Proračuna Republike Hrvatske jesu:

- uzimanje krvi za serološku pretragu na enzootsku leukozu goveda, osim uzimanja kod muških rasplodnih životinja i prodaje životinja;
- laboratorijske pretrage dijagnostičkog materijala radi utvrđivanja postojanja zaraznih bolesti određenih člankom 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti životinja i veterinarskoj djelatnosti ("Narodne novine", br. 52/91, 64/91, 26/93 i 29/94) ako se postupa u skladu s odredbom članka 29. citiranog zakona;
- kontrola imunosti peradi ekstenzivnih uzgoja nakon vakcinacije protiv newcastleske bolesti;
- pretrage uzoraka krvi na brucelozu i enzootsku leukozu goveda (ako su pozitivna grla uklonjena ili strogo izolirana), osim kod muških rasplodnih životinja i prodaje životinja;
- bakteriološke pretrage uzoraka mlijeka u provođenju programa suzbijanja poremećene sekrecije vimena;
- imunoprofilaktičke i dijagnostičke mjere na oslobođenim područjima;
- kliničke, patomorfološke i laboratorijske pretrage radi razjašnjenja zdravstvenog problema koji može nanijeti značajne gospodarstvene štete i poremećaje, na zahtjev Ministarstva poljoprivrede i šumarstva - Uprave za veterinarstvo;
- pričuva vakcina i potrebitih dijagnostičkih sredstava.

VIII. PROVOĐENJE MJERA

Provoditelji mjera propisanih pod točkom II i III ove naredbe dužni su donijeti program njihovog provođenja te isti dostaviti veterinarskoj inspekciji pri Uredima za gospodarstvo županija odnosno Grada Zagreba.

Dijagnostičke i druge pretrage propisane ovom naredbom obavljat će Hrvatski veterinarski institut (Veterinarski institut Zagreb, Veterinarski zavodi: Split, Rijeka, Križevci, Vinkovci i Centar za peradarstvo). Dijagnostiku virusnih bolesti riba propisanih ovom naredbom te dijagnostiku Američke i Europske gnjiloće pečelinjeg legla obavljat će Zavod za biologiju i patologiju riba i pčela, dok će dijagnostiku infektivne anemije kopitara obavljati Zavod za zarazne bolesti Veterinarskog fakulteta u Zagrebu.

Jedinstvene cijene veterinarskih usluga što se provode temeljem odredbi ove naredbe, utvrđuje uz suglasnost Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Hrvatska veterinarska komora.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanjem na snagu ove naredbe prestaje važiti Naredba o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 1996. godini ("Narodne novine", br. 107/95).

Ova naredba stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 322-01/96-01/118

Urbroj: 525-06-95-01

Zagreb, 17. prosinca 1996.

Ministar
poljoprivrede i šumarstva:
mr. Zlatko Dominiković, dipl. ing. v. r.

OBRAZAC

1. UŠNA MARKICA ZA GOVEDA (ŽUTE BOJE)

Prednji dio - LICE

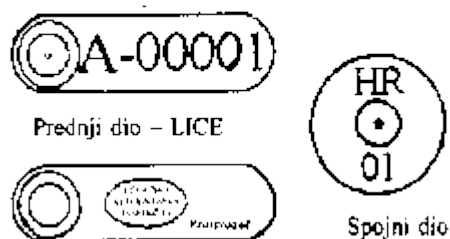
Prednji dio - NALIČJE

Spojni dio

OBRAZAC

2. UŠNA MARKICA ZA SVINJE (ŽUTE BOJE)

UŠNA MARKICA ZA OVCE I KOZE (SVJETLOCRVENE BOJE)

Prednji dio - LICE

Prednji dio - NALIČJE

Spojni dio

